

§ 18 Sámediggeválggaid oktiiheiveheapmi

Áššegirjjit

- SPRs 17/2020 – Sámediggeválggaid oktiiheiveheapmi
SPR ráđđebeavdegirje ášši 03/2018
- SPR stivrabeavdegirji 2018-06-28, ášši 45
- Sámediggeválggaid oktiiheiveheami bargojoavku 2019-08-29
- ./ - Evttohus oktasaš válgabeaivi 2019-08-29
- ./ - Bajildusčilgehus visot davviriikkalaš válggain 2019-2035
- SPR stivrabeavdegirji 2019-08-29 – 30, sak 31

Sámi Parlamentáralaš Ráđđi mearridii ráđđečoahkkimis miessemánu 15 b 2018, áššis 03/2018, ahte Sámi Parlamentáralaš Ráđđi álggaha guorahallama Suoma, Norgga ja Ruota Sámediggeválggaid oktiiheiveheami birra, ja ahte doallá seminára dán fáttás jagi 2018 čavčča. SPR stivra mearridii geassemánu 28 b 2019, áššis 45, nammadit golmma olbmo bargojoavkku sámedikkiid válgalávdegottiid ovddasteddjiiguin. Das leat leamaš lahttun Per Mikael Utsi, Piera Heaika Muotka ja Antti Aikio. Bargojoavku ovdanbuvttii iežas evttohusa SPR stivračoahkkimis čakčamánu 30 b 2019:

Oktasaš válgabeaivi 2028 rájes:

- ahte oktasaš válgabeaivi galgá leat manemus sotnabeaivvi čakčamánu,
- ahte sámediggeválggat galget čađahuvvot juohke njealját jagi 2028 (válgajagi) rájes,
- ahte 2023-jagi sámediggeválggat Suomas gustojit viđa kaleanddarjahkái,
- ahte 2025-jagi sámediggeválggat Norggas ja Ruotas gustojit golmmá kaleanddarjahkái, ja
- ahte láhkarievdadusat bohtet fápmui ođđajagimánu 1 beaivvi 2023.

Sámediggeválggaid dárkilastinorgána:

- ahte Suoma, Norgga ja Ruota sámedikkiit ovttas nammadit juohke válgajahkái sierra váлга-dárkilastinlávdegotti mii lea iešheanalaš ja sorjasmaehtun,
- ahte Suoma sámediggelága mearus; *son lea dakkár olbmo manisboahhti, guhte lea merkejuvvon duottar-, vuovde- dahje guolásteaddjisápmelažžan eana-, vearroguoddin- dahje heaggagirjjis sihkkovuvvo*, ja ahte válgalávdegoddi sáhtta sihkkut olbmo jienastuslogus jus son ii šat deavdde jienastuslogu merrosiid.

SPR stivra mearridii borgemánu 28 – 29 b 2019, ášši 31, ahte guhtege sámediggi válbme ášši siskkaldasat, ahte SPR stivra goziha ášši ja joatká giedahallamis ášši, ja vejolaččat lokte ášši parlamentarihkkárkonferánssas 2020:s.

SPR stivra mearridii ođđajagimánu 24 b 2020 ahte dát šaddá fáddán parlamentarihkkárkonferánssas borgemánu 13-14 b 2020.

§ 18 Samordning av sametingsvalen

Dokument

- SPRs 17/2020 – Samordning av Sametingsvalen
SPR rådsprotokoll sak 03/2018
- SPR styrelseprotokoll 2018-06-28, sak 45
- Arbetsgruppen för samordning Sametingsval 2019-08-29
- ./ - Förslag gemensam valdag 2019-08-29
- ./ - Översikt samtliga val i Norden 2019-2035
- SPR styrelseprotokoll 2019-08-29 – 30, sak 31

Samiskt parlamentariskt råd beslutade vid rådsmötet den 15 maj 2018, sak 03/2018, att samiskt parlamentariskt råd tillsätter en utredning om samordning av Sametingsvalen i Finland, Norge och Sverige och att seminarium om/i ämnet arrangeras hösten 2018. SPR:s styrelse beslutade bl a den 28 juni 2019, sak 45, att tillsätta en arbetsgrupp bestående av tre ledamöter från resp. sametings valnämnder. I arbetsgruppen ingår Per Mikael Utsi, Piera Heaika Muotka och Antti Aikio. Arbetsgruppen redovisade på SPR:s styrelsemöte den 30 september 2019 sitt förslag:

Gemensam valdag med början 2028:

- att gemensam valdag ska vara den sista söndagen i september,
- att val till sametingen ska förrättas vart fjärde år med början 2028 (valår),
- att 2023-års val till sametinget i Finland gäller för fem kalenderår,
- att 2025-års val till sametingen i Norge och Sverige gäller för tre kalenderår, och
- att lagändringar träder i kraft den 1 januari 2023.

Överprövningsorgan för sametingsval:

- att sametingen i Finland, Norge och Sverige tillsätter gemensamt för varje valår i sänder en överprövningsnämnd för sametingsvalet som är självständig och oberoende i sin verksamhet,
- att vallängdskriteriet i den finska sametingslagen att vara "*efterkommande till en sådan person som har antecknats som en fjäll-, skogs- eller fiskelapp i jordeböckerna eller uppbörds- och mantalslängderna*" stryks, och att valnämnden kan avföra en person ur vallängden, om han eller hon inte längre uppfyller vallängdskriterierna.

SPR:s styrelse beslutade den 28 – 29 augusti 2019, sak 31, att respektive sameting bereder ärendet internt, att SPR:s styrelse bevakar ärendet och fortsätter bereda ärendet och att om möjligt behandla ärendet på parlamentarikerkonferensen 2020.

SPR:s styrelse beslutade den 24 januari 2020 att detta blir ett tema på parlamentarikerkonferensen den 13-14 augusti 2020.

§ 18 Sámediggeválggaid oktiiheiveheapmi – *joatka*

Mearrádusevttohus – Sámediggi mearrida

- ahte gohččut Sámi Parlamentáralaš Ráđi evttohit vuoddonjuolggadus- ja organiserenrievdadusaid vai farggamusat sáhttit oktiiheivehit Suoma, Norgga ja Ruota sámediggeválggaid,
- ahte gohččut Sámi Parlamentáralaš Ráđi evttohit oktasaš dárkilastinorgána sámediggeválggaid váste,
- ahte evttohit Sámi Parlamentáralaš Ráđi loktet ášši sámi parlamentarihkkárkonferánsas 2020,
- ahte loahpalaččat dahkat mearrádusa áššis go Sámi Parlamentáralaš Ráđđi bidjá ovdan konkrehta evttohusaid.

§ 18 Samordning av sametingsvalen – *forts.*

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

- att uppdra till Samiskt parlamentariskt råd föreslå författnings- och organiseringsändringar för att så snart möjligt samordna sametingsvalen i Finland, Norge och Sverige,
- att uppdra till Samiskt parlamentariskt råd föreslå inrättande av ett gemensamt överprövningsorgan för sametingsvalen,
- att föreslå Samiskt parlamentariskt råd att ta upp ärendet vid sameparlamentarikerkonferensen 2020,
- att slutligen ta ställning i ärendet när Samiskt parlamentariskt råd lägger fram konkreta förslag.

Paragrafen justeras omedelbart

1 Sametinget i Finland

Sametingslag 17.7.1995/974

Denna lagändring träder i kraft den 1 januari 2023.

1 kap Allmänna stadganden

3 § Same

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Med same avses i denna lag den som anser sig vara same, förutsatt att

- 1) han själv eller åtminstone någon av hans föräldrar eller far- eller morföräldrar har lärt sig samiska som första språk,
- 2) han är efterkommande till en sådan person som har antecknats som en fjäll-, skogs- eller fiskelapp i jordeböckerna eller uppbörds- och mantalslängderna eller att
- 3) åtminstone någondera av hans föräldrar har antecknats eller hade kunnat antecknas som röstberättigad vid val av delegationen för sameärenden eller sametinget.

Med same avses i denna lag den som anser sig vara same, förutsatt att

- 1) personen själv eller åtminstone någon av hans eller hennes föräldrar, far- eller morföräldrar eller far- eller morföräldrarnas föräldrar har lärt sig samiska som första språk, ~~2) han är efterkommande till en sådan person som har antecknats som en fjäll-, skogs- eller fiskelapp i jordeböckerna eller uppbörds- och mantalslängderna~~ eller att
- 2) åtminstone någondera av hans eller hennes föräldrar är eller har varit antecknad som röstberättigad vid val av delegationen för sameärenden eller sametinget.

4 kap Val till sametinget

20a Överprövningsnämnd/Valituslautakunta

Föreslagen lydelse

Norjan, Ruotsin ja Suomen saamelaiskäräjät nimittävät yhdessä kullekin vaalikaudelle saamelaiskäräjävaalien valituslautakunnan, joka on itsenäinen ja riippumaton toiminnassaan. Lautakuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kuusi muuta jäsentä. Puheenjohtajuutta vuorotellaan vaalikausittain kolmien saamelaiskäräjien kesken. Kukin saamelaiskäräjät nimeää lautakuntaan kaksi jäsentä. Lautakunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan kelpoisuusvaatimuksena on tuomarin pätevyys. Muilla jäsenillä ja varajäsenillä tulee olla hyvä perehtyneisyys valituslautakunnan toimialalla. Valituslautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten ei tarvitse olla merkittyjä

Sametingen i Finland, Norge och Sverige tillsätter gemensamt för varje valår i sänder en överprövningsnämnd för sametingsvalet som är självständig och oberoende i sin verksamhet. Till nämnden hör en ordförande och sex andra ledamöter. Ordförandeskapet i nämnden ska växla mellan parterna valårsviis. Vart och ett av sametingen utnämmer två ledamöter. Överprövningsnämnden väljer inom sig en vice ordförande. Behörighetsvillkoret för ordföranden är att han eller hon har domarkompetens. De övriga ledamöterna och ersättarna ska ha god förtroget med överprövningsnämndens ansvarsområde. Överprövningsnämndens ordförande och ledamöter behöver inte vara antecknade i

<p>saamelaiskäräjien vaaliluetteloihin. Saamelaiskäräjien vaalilautakunnan tai hallituksen jäsen tai varajäsen, hallituksen jäsen tai vaalilautakunnan jäsen ei voi kuulua valituslautakuntaan. Valituslautakunta on päätösvaltainen kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään yksi jäsen jokaisilta kolmelta saamelaiskäräjiltä on läsnä. Asioiden valmistelua varten valituslautakunnalla on sihteeri ja muuta tarvittavaa henkilöstöä. Saamelaiskäräjät nimittävät henkilökunnan lautakunnan esityksestä. Lautakunta vahvistaa itselleen työjärjestyksen, missä säädetään tarkemmin lautakunnan työn järjestämisestä.</p>	<p>vallängderna för sametingen. En ledamot eller ersättare i sametingets styrelse eller i valnämnd kan inte höra till överprövningsnämnden. Överprövningsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst en ledamot från varje sameting är närvarande. För beredningen av ärenden har överprövningsnämnden en sekreterare och annan behövlig personal. Sametingen utser personalen på förslag av nämnden. I nämndens arbetsordning, som fastställs av nämnden, bestäms närmare om organiseringen av arbetet i nämnden.</p>
---	--

23 a § Upprättande av vallängd

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<p>I vallängden skall på begäran tas upp röstberättigade samer som inte är antecknade i den. Den som är antecknad i längden skall avföras ur den efter anmälan om att han inte längre önskar finnas upptagen i den eller när han avlidit. Begäran och anmälan skall lämnas till valnämnden senast klockan 16 den 31 december året före valåret.</p> <p>...</p>	<p>I vallängden skall på begäran tas upp röstberättigade samer som inte är antecknade i den. Den som är antecknad i längden skall avföras ur den efter anmälan om att han inte längre önskar finnas upptagen i den eller när han avlidit. <i>Valnämnden kan avföra en person ur vallängden, om han eller hon inte längre uppfyller de krav för antecknande i vallängden som anges i 3 och 21 §§.</i> Begäran och anmälan skall lämnas till valnämnden senast klockan 16 den 31 december året före valåret.</p> <p>...</p>
--	---

26 b § Besvär hos högsta förvaltningsdomstolen

Besvär hos överprövningsnämnden

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<p>Besvär över ett i 26 § avsett beslut av sametingets styrelse och ett i 26 a § avsett beslut av valnämnden får anföras av en part hos <i>högsta förvaltningsdomstolen</i> inom 14 dagar från den dag då parten delgetts beslutet. I fråga om anförande av besvär gäller i övrigt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen(586/1996). <i>Högsta förvaltningsdomstolen</i> skall utan dröjsmål delge den ändringssökande, sametingets styrelse och valnämnden sitt</p>	<p>Besvär över ett i 26 § avsett beslut av sametingets styrelse och ett i 26 a § avsett beslut av valnämnden får anföras av en part hos <i>överprövningsnämnden</i> inom 14 dagar från den dag då parten delgetts beslutet. I fråga om anförande av besvär gäller i övrigt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen(586/1996). <i>Överprövningsnämnden</i> skall utan dröjsmål delge den ändringssökande, sametingets styrelse och valnämnden sitt beslut. Valnämnden skall göra eventuella av</p>
--	--

beslut. Valnämnden skall göra eventuella av beslutet föranledda ändringar i vallängden och vid behov sända ett i 24 § avsett meddelande på kort till ändringssökanden.

beslutet föranledda ändringar i vallängden och vid behov sända ett i 24 § avsett meddelande på kort till ändringssökanden.

6 kap Särskilda stadganden
45 § Övergångsstadganden

Föreslagen lydelse

2023-års val till sameting gäller för fem kalenderår. Val till sameting ska därefter förrättas vart fjärde år med början 2028 (valår).

2 Sametinget i Norge

Sameloven, LOV-1987-06-12-56 Denna lagändring träder i kraft den 1 januari 2023.

Kapittel 2. Sametinget.

§ 2-3. Valgmåte, valtidspunkt og valgperiode.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Valg til Sametinget holdes som direkte valg. Valget holdes som forholdsvalg når mer enn ett forslag til valgliste blir godkjent i en valgkrets. I andre tilfelle holdes valget som flertallsvalg.

Valget holdes på samme dag som stortingsvalg. I kommuner med mindre enn 30 manntallsførte er det kun adgang til å avlegge forhåndsstemme ved sametingsvalget.

Sametinget velges for et tidsrom av fire år.

Valgperioden reknes fra første oktober i valgåret.

Valg til Sametinget holdes som direkte valg. Valget holdes som forholdsvalg når mer enn ett forslag til valgliste blir godkjent i en valgkrets. I andre tilfelle holdes valget som flertallsvalg.

Valget holdes siste søndagen i september.

Velgere som ønsker det, kan avgi forhåndsstemme fra 10. august i valgåret innenriks og fra 1. juli i valgåret utenriks og på Svalbard og Jan Mayen.

I kommuner med mindre enn 30 manntallsførte er det kun adgang til å avlegge forhåndsstemme ved sametingsvalget.

Sametinget velges for et tidsrom av fire år.

Valgperioden reknes fra første oktober i valgåret.

§ 2-12b Överprövningsnämnd för sametingvalet

Föreslagen lydelse

Sametingen i Finland, Norge och Sverige tillsätter gemensamt för varje valår i sänder en överprövningsnämnd för sametingsvalet som är självständig och oberoende i sin verksamhet. Till nämnden hör en ordförande och sex andra ledamöter. Ordförandeskapet i nämnden ska växla mellan parterna valårsvis. Vart

och ett av sametingen utnämner två ledamöter. Överprövningsnämnden väljer inom sig en vice ordförande.

Behörighetsvillkoret för ordföranden är att han eller hon har domarkompetens. De övriga ledamöterna och ersättarna ska ha god förtroenhet med överprövningsnämndens ansvarsområde. Överprövningsnämndens ordförande och ledamöter behöver inte vara antecknade i vallängderna för sametingen.

En ledamot eller ersättare i sametingets styrelse eller i valnämnd kan inte höra till överprövningsnämnden.

Överprövningsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst en ledamot från varje sameting är närvarande.

För beredningen av ärenden har överprövningsnämnden en sekreterare och annan behövlig personal. Sametingen utser personalen på förslag av nämnden. I nämndens arbetsordning, som fastställs av nämnden, bestäms närmare om organiseringen av arbetet i nämnden.

Överprövningsnämnden skall utan dröjsmål delge den ändringssökande och sametinget sitt beslut. Sametinget skall göra eventuella av beslutet föranledda ändringar i vallängden och vid behov meddela ändringssökanden.

Kapittel 4. Övergangsregler og ikrafttredelse.

§ 4-13. Övergangsregler.

Föreslagen lydelse

2025-års val till sameting gæller for tre kalenderår. Val till sameting ska dærefter fœrrættas vart fœrde år med bœrjan 2028.

Forskrift om valg til Sametinget

§ 9. Krav om retting og oppdatering av Sametingets valgmanntall

- (1) Den som mener at vedkommende selv eller noen annen uriktig er blitt innført eller utelatt fra Sametingets valgmanntall i kommunen, kan kreve at Sametinget retter opp feilen. Kravet skal være skriftlig og begrunnet.
- (2) ...

3 Sametinget i Sverige

Sametingslag (1992:1433)

Denna lagändring träder i kraft den 1 januari 2023.

3 kap. Val till Sametinget

1 §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Val till Sametinget skall hållas vart fœrde år (valåret). Valdag ær tredje sœndagen i maj.

Val till Sametinget skall hållas vart fœrde år (valåret). Valdag ska vara den sista sœndagen i september. Rœstmœttagning fœr pœbœrjas i rœstningslokaler tidigast den

	<i>artonde dagen före valdagen,</i>
--	-------------------------------------

Rösträtt

5a §

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<p>Den som anmält sig men inte tagits upp i den preliminära röstlängden får överklaga beslutet i den delen. Vidare får var och en som tagits upp i den preliminära röstlängden överklaga beslutet såvitt avser någon annan som tagits upp. Överklagandet skall ha kommit in till länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte senast den 15 december året före valåret. Överklagandet av beslutet om den preliminära röstlängden prövas vid offentligt sammanträde hos länsstyrelsen den 15 februari valåret eller, om denna dag är en lördag eller söndag, närmast följande måndag. Länsstyrelsens beslut får inte överklagas.</p>	<p><i>Valnämnden får ändra ett beslut om den finner att en person orättmätigt strukits ur röstlängden eller orättmätigt tagits upp. Den som anmält sig men inte tagits upp i den preliminära röstlängden får begära att beslutet ändras i den delen senast tre veckor efter att beslutet delgivits. Var och en som är upptagen i röstlängden får senast den 15 maj valåret begära att beslutet ändras såvitt avser någon annan som tagits upp. Den som begärt att beslut ändras ska genast underrättas om valnämndens beslut. Den som därvid strukits eller inte förts upp kan begära ändring av beslutet hos överprövningsnämnden. Begäran ska ha kommit in till Sametinget senast tre veckor efter att beslutet delgivits.</i></p>
---	--

5b § Överprövningsnämnd

Föreslagen lydelse

<p><i>Sametingen i Finland, Norge och Sverige tillsätter gemensamt för varje valår i sänder en överprövningsnämnd för sametingsvalet som är självständig och oberoende i sin verksamhet. Till nämnden hör en ordförande och sex andra ledamöter. Ordförandeskapet i nämnden ska växla mellan parterna valårsvis. Vart och ett av sametingen utnämner två ledamöter. Överprövningsnämnden väljer inom sig en vice ordförande. Behörighetsvillkoret för ordföranden är att han eller hon har domarkompetens. De övriga ledamöterna och ersättarna ska ha god förtroenhet med överprövningsnämndens ansvarsområde. Överprövningsnämndens ordförande och ledamöter behöver inte vara antecknade i vallängderna för sametingen. En ledamot eller ersättare i sametingets styrelse eller i valnämnd kan inte höra till överprövningsnämnden. Överprövningsnämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst en ledamot från varje sameting är närvarande. För beredningen av ärenden har överprövningsnämnden en sekreterare och annan behövlig personal. Sametingen utser personalen på förslag av nämnden. I nämndens arbetsordning, som fastställs av nämnden, bestäms närmare om organiseringen av arbetet i nämnden. Överprövningsnämnden skall utan dröjsmål delge den ändringssökande och valnämnden sitt beslut. Valnämnden skall göra eventuella av beslutet föranledda ändringar i vallängden och vid behov meddela ändringssökanden.</i></p>

Övergångsbestämmelser

Föreslagen lydelse

	<i>2025-års val till sameting gäller för tre kalenderår. Val till sameting ska därefter förrättas vart fjärde år med början 2028.</i>
--	---

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Sametingsval 1, Finland	september 2019		september 2023			september 2028			september 2032								
Sametingsval 1, Sverige	maj 2021		maj 2025			september 2028			september 2032								
Sametingsval 1, Norge	september 2021		september 2025			september 2028			september 2032								
Riksdagsval, Finland	april 2019			april 2023			april 2027			april 2031							
Stortingsval, Norge	september 2021			september 2025			september 2029										
Riksdagsval, Sverige	september 2022			september 2026			september 2030										
Kommunval, Finland	april 2021			april 2025			april 2029										
Kommunstyreval, Norge	september 2019			september 2023			september 2027			september 2031							
Kommunval, Sverige	september 2022			september 2026			september 2030										
Fylkestingsval, Norge	september 2019			september 2023			september 2027			september 2031							
Landstingsval, Sverige	september 2022			september 2026			september 2030										
Presidentval, Finland	januari 2022			januari 2028													
Europaparlamentsval	maj 2023			maj 2029													
Kyrkoval, Finland	november 2022			november 2026			november 2030										
Kyrkoval, Norge	september 2019			september 2023			september 2027			september 2031							
Kyrkoval, Sverige	september 2021			september 2025			september 2029										